

فرهنگ ریاضی

نویسنده: جان کالرن
ترجمه: سیامک کاظمی
ناشر: فرهنگ معاصر
تهران، ۱۳۸۷

این کتاب را که متناسب با دوره اول متوسطه است برایتان نقل می‌کنیم و امیدواریم خودتان هم بتوانید با استفاده از کتاب درسی‌تان، یک «فرهنگ کوچک ریاضی» برای خودتان بنویسید.

اجسام افلاطونی: پنج چندوجهی منتظم که عبارت‌اند از چهاروجهی، مکعب، هفت‌وجهی، دوازده‌وجهی و بیست‌وجهی.
الگوریتم: مجموعه‌ای از دستورالعمل‌ها که برای حل دسته خاصی از مسائل طرح می‌شود. الگوریتم معمولاً شامل چند مرحله شده است. مثلاً روش محاسبه میانگین یک مجموعه از مقادیر، الگوریتم زیر است:

- مجموعه مقادیر را بیابید؛ این مجموع را S بنامید.
  - S را بر تعداد مقادیر، n ، تقسیم کنید.
  - حاصل S/n میانگین حسابی نمونه است.
- صورت:** عددی که در بالای خط کسری نوشته می‌شود.
عدد اول: عدد طبیعی بزرگ‌تر از ۱ که فقط دو عامل دارد: ۱ و خودش. تعداد اعداد اول نامتناهی است.
- مربع:** ۱. مجذور؛ ۲. مستطیلی با اضلاع برابر.
همرس: دارای یک نقطه مشترک. مجموعه‌ای از خط‌ها را همرس می‌گویند، اگر همه آن‌ها یکدیگر را در یک نقطه واحد قطع کنند.

انتشارات فرهنگ معاصر، تاکنون دو فرهنگ ریاضی برای دانش‌آموزان منتشر کرده است. یکی «فرهنگ ریاضیات مدرسه» و یکی هم کتاب حاضر، یعنی «فرهنگ ریاضی» که اکنون معرفی می‌کنیم.

فرهنگ ریاضی، برخلاف فرهنگ مدرسه که در قطع بزرگ چاپ شده بود، در قطع پالتویی چاپ شده و به اصطلاح کتابی خوش دست است. اما از نظر محتوا نیز میان این دو فرهنگ تفاوت وجود دارد و آن این‌که این فرهنگ برای سال‌های بالاتر دوره متوسطه و هم‌چنین برای دبیران ریاضی کارآمدتر است. به یک نکته دیگر هم اشاره می‌کنیم که جالب توجه است و آن این‌که

مترجم در مقدمه کتاب می‌نویسد: «محتوای پاره‌ای از این مدخل‌ها در اصل انگلیسی این فرهنگ، سبک‌تر از محتوای کتاب‌های درسی ریاضی در دبیرستان‌های ایران است» و این یعنی سطح ریاضیات در ایران پایین‌تر از کشورهای پیشرفته نیست. همان‌طور که قبلاً نیز برای شما گفته‌ایم، کتاب‌های فرهنگ و لغت و دایرةالمعارف را کتب مرجع می‌گویند، یعنی کتاب مطالعه نیستند بلکه کتاب‌هایی برای مراجعه موردی و گاهگاهی‌اند. پس کتاب فرهنگ ریاضی می‌تواند برای سال‌های سال مورد استفاده و مراجعه شما باشد. در این‌جا چند نمونه از تعریف‌های